НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 50-454-04-43
Дата: 02 / 09 / 2024 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА КОМИСИЯТА ПО КОНСТИТУЦИОННИ
И ПРАВНИ ВЪПРОСИ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
от Златан Стоянов Златанов-
народен представител от ПГ „ Възраждане“

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасям предложение за изменение и допълнение на приетия на 14.08.2024 г. на първо гласуване общ Законопроект за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата със сигнатура №50-453-37-5, както следва:

1. **В параграф 3 от общия законопроект да се добави следния текст:**

В чл. 38 от Закона за адвокатурата да се създадат нови ал. 3 и ал. 4

„(3) Ал. 1 и 2 се прилагат и в случаите, в които адвокатската помощ и съдействие се предоставят от адвокатско съдружие или дружество.“
„(4) Преценката, дали едно лице отговоря на условията по ал. 1, се прави от предоставилия безплатна адвокатска помощ и съдействие.“

Аргументи към предложението

В съдилищата в страната, включително и във върховните съдилища е налице противоречива практика по въпроса дали адвокатските дружества и съдружия могат да оказват безплатна адвокатска помощ, или това е правомощие само за адвокатите. Преобладаващата практика на гражданските съдилища, включително и тази на Върховния касационен съд, е, че няма проблем адвокатските дружества и съдружия да оказват безплатна адвокатска помощ.

Преобладаващата практика в последно време на Върховния административен съд обаче е, че чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата има предвид само адвокат или адвокат от ЕС, което означава, че безплатна адвокатска помощ може да се оказва само от тях. Това тълкуване не следва да се приема за меродавно и следва да бъде преодоляно със законодателна намеса. В последните години в страната адвокатите учредяват все повече адвокатски дружества, включително и еднолични такива, и реорганизират дейността си през тях. Липсата на изричен текст, че адвокатските дружества и съдружия могат да оказват безплатна адвокатска помощ, води до възможност за тълкувания в посока, че такава не може да се оказва от тях и създава несигурност в правния оборот. За насрещната страна, която е загубила делото и следва да заплати адвокатско възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ, е без значение, дали тя ще заплати такава на адвокат, или на адвокатско дружество или съдружие. Това по никакъв начин не уврежда нейния интерес. Ограничението за оказване на безплатна адвокатска помощ от адвокатски дружества обаче, би довело до ограничение на материално затрудненитe граждани да ползват висококачествена и висококвалифицирана правна защита, която по-голямата част от адвокатските дружества и съдружия предоставят. До момента законодателят не е имал воля да постави ограничение за гражданите да избират кой да им предостави безплатна адвокатска помощ при наличие на предпоставките за това и възможността за превратно тълкуване на съществуващата разпоредба в закона, следва да бъде избегната, като изрично се посочи, че и адвокатските дружества и съдружия могат да оказват безплатна адвокатска помощ.

По повод на ал. 4 следва да се има предвид, че е налице противоречива практика по въпроса, дали при оказана безплатна помощ на материално затруднени лица е необходимо да се предоставят доказателства за това пред съда. Преобладаващата съдебна практика приема, че щом адвокатът е приел, че са налице предпоставките за оказване на безплатна адвокатска помощ, то съдът не следва да изследва този факт. Налице е обаче и обратната практика, която приема, че следва да се представят доказателства в процеса и, ако такива не са представени, не следва да се присъжда адвокатско възнаграждение. Оказването на безплатна адвокатска помощ е институт, който позволява на един адвокат или адвокатско дружество, да се съгласи на свой риск да поеме едно дело, по което смята, че страната, на която е предоставил такава, е права и ще спечели делото, без да получи първоначално възнаграждение, знаейки, че при спечелване на делото ще му бъде заплатено възнаграждение от насрещната страна. Следва да се има предвид, че в този случай възнаграждение се дължи само и единствено, ако делото бъде спечелено. Ако делото бъде загубено, адвокатът не получава възнаграждение и същият е оказал адвокатска помощ безвъзмездно. Логично и нормално е всеки адвокат да има възможност да направи самостоятелна преценка, дали лицето, което търси защита от него, може да си позволи да заплати определеното от него договорно възнаграждение, за да му поеме делото. Логично е и, ако адвокатът прецени, че лицето не може да му заплати, определеното договорно възнаграждение, и реши да поеме риска да води делото безплатно, заплащането на същото да зависи само от крайния резултат на делото, а не от преценката на трети лица, включително и на съда, дали правилно е оказал

безплатна адвокатска помощ. Ако заплащането на последващо възнаграждение, не зависи от автономната преценка на адвоката, ще се стигне до ситуация, при която адвокатите ще оказват безплатна адвокатска помощ на материално затруднени лица, под двоен риск - един път, че може да загуби делото, и втори път, че дори и делото да бъде спечелено, съдът може да реши, че не са налице предпоставките за оказване на безплатна помощ и да откаже да присъди адвокатско възнаграждение. Това обективно ще доведе до масови откази на адвокати да оказват безплатна адвокатска защита. От друга страна, за насрещната страна няма никакво значение, дали ако загуби делото, ще заплати договорено адвокатско възнаграждение, или такова определено по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата. Насрещната страна и в двата случая, ще следва да понесе разноските от загубеното дело, които при договорено възнаграждение, могат да бъдат дори и по-високи от възнаграждението, определено по по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата. Създаването на двоен риск за адвоката обаче, ще доведе до това, че все по-малко адвокати, ще се съгласяват да окажат безплатна адвокатска защита, което ще доведе до все по- малко възможности за лицата, които не могат да си позволят да заплатят за адвокат, да реализират и да защитят правата си. Това ще доведе до липса на правосъдие за уязвимите и социално слаби слоеве от обществото.

2. В параграф 5 от общия законопроект се правят следните изменения:

В член 42, ал.3, т.3, думите **„освен с изрично писмено съгласие на клиента, дадено за тази цел“** да отпаднат от текста, а вместо запетая да се постави точка и запетая.

Аргументи към предложението

Считам, че първоначално предложеният текст на законопроекта конкретно по отношение на параграф 5, съдържа в чл.41, ал.3 т.3, прекалено разширена възможност за рекламиране на дейността на адвоката, чрез публично съобщаване на имената на клиенти и техни дела, забележете – съдебни казуси, със съгласието на тези клиенти. Това според мен принизява адвокатската дейност на обикновен търговски продукт, който бива предлаган чрез инструмента на „най-стойностния потребител“, който си го е закупил. На следващо място това ще създаде предпоставки за неравнопоставеност между адвокатите, според вида на техните клиенти – тези, работещи в столицата, ще могат да се рекламират с по-сериозни клиенти, спрямо адвокатите, работещи в по-малки населени места. Не на последно място подобна възможност, хипотетично увеличава неминуемо и корупционния риск в съдебната система, заради заинтересоваността определено дело да бъде спечелено с цел последващо привличане на клиенти.

Затова предлагаме да отпадне възможността, при рекламирането на своята дейност адвокатите да могат да използват имена на свои клиенти и резултати от своята работа по конкретни съдебни дела.

Вносител: ZLATAN STOYANOV ZLATANOV

Digitally signed by ZLATAN STOYANOV ZLATANOV
DN: E=Zlatan.Zlatanov@parliament.bg, O=Narodno sabranie, OID.2.5.4.97=NTRBG-000695018, SN=ZLATANOV, G=ZLATAN, SERIALNUMBER=PNOBG-790131540 9, CN=ZLATAN STOYANOV ZLATANOV, C=BG
Reason: I am the author of this document
Location:
Date: 2024-09-02 16:33:23